

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 182.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e50128/facsimile.pdf> (tilgået 01. juni 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

„Forretningsorden“, men forbi dette gaar lang dybere. Jeg vil tilføje mig, at bemærke, at det „at forretningsorden“ i det Sprag sig ikke er Reglet, som man egentlig skulde gjøre flere Indskærper for, da Spørgsmaalene er, hvordan det bliver foretaget; saaledes siger man f. Ex. om enhver Best, at han foretager sig i Kirken, men vi vide, at den kan blive meget maadigt foretaget. Jeg skulde derfor have ønsket, at Rikset havde været hellere „Forretningsorden“ end „Forretningsorden“; hiint vilde have mindet om, hvad det bestemt sig skulde gøre for sig, at det ikke gjaldt om at faa Reglet foretaget, eller at faa det snart foretaget, men om at faa Reglet ubrøkket, Reglet, som kunde blive til Gavn og Glæde for Folket. Og naar nu Spørgsmaalet bliver om Forhandlingerne angaaende Grundloven og hvorledes den bør behandles, forandrer det mig forliden, at man noget Elebill kan enten sige Hensyn til Forretningsordenen eller sig efter, hvad Ord der faar, da det dog, som jeg i al min Sprog erer mange af dens Bestemmelser har bemærket, i den Saas, at det er nødvendigt, saa den, naar der kun er, som jeg tror, 50, som findes, at det er nødvendigt, for at der kunde udrettes Reglet eller udrettes noget Borte, overalt for at det kunde udsendes sig; thi det erklærer jeg det naturlige, hvis vi samles for at træffe en vigtig Ting, da jeg i den Tid, som man kan forenes med, den er god; man ogsaa kan den, som er for det Bæst, ikke den, som er for det Bæst. Endelig, naar man fremstiller det Spørgsmaal, om man, naar man skal have en Komité af 15 Medlemmer til at behandle og forud træffe Grundloven for Danmark, da holder sig velge de 10 af Medlemmene end af den hele Forretning, findes det mig at være best forsamlet, ikke alene, at man har anført Forretningsordenens Ord, som om det var et Givet af Skriften, men jeg siger endog, at jeg begriber ikke, hvorledes Forretningen kan foretages en saadan Forfatning for Medlemmene, og at der end egne Børn; jeg begriber ikke, hvordan man skal forstaa det, siden det sker ved Bestemmelser, at det bestemmes, hvem der skulle være i Medlemmene; thi dersom man har saa for Forfatningen derfor, saa havde man naturligt ogsaa valgt Komitteen paa samme Maade; vil man ikke det, vil man ikke vælge Komitteen paa samme Maade som Medlemmene, saa har man dog i det Mindste . . . . .

Frøegger: Jeg vil tilføje mig at bemærke til Formanden, om det nu bliver mere Tid til at diskutere Afdelings-Systemets Bæst.

Grundtvig: Jeg beger, det er ikke at diskutere Afdelings-Systemet; men det er kun at bemærke, at jeg mener, at naar vi have dannet Afdelingerne ved Bestemmelser, har man dog i Guld Kæn ingen Grund til at fordrætte, at der derfor i dem skulde være dobbelt Indtægt af Rudsfaber og Forband, saa at der derfor skulde vælges dobbelt Antal Komittemedlemmer af dem fremfor af Forretningen. Nu har jeg sagt.

Johansen: Ret, det har man vistnok ingen Grund til at fordrætte, men derimod mener jeg, at Forretningen har Ret til at fordrætte, at man følger det Forretningsregulativet, som den selv har gjort, og jeg mener ikke, at der er nogen pantvangsart Indtæning her tilføje, som skulde kunne begrunde nogen Afvigelse fra Regulativet, saaledes som det bestemmes i det 32de Paragraph.

Schytte: Jeg tror heller ikke, at man behøver at afsige fra den bestemte Forretningsorden; thi forbi der faar „forberede“, derfor kan denne Forretning være af Børn og mindre Udskrivning, og jeg ser saaledes ikke, at der hindres med Regulativet ved at vælge det første Antal af Komittemedlemmer af Forretningen selv. Det var imidlertid nærmest med Hensyn til en Dyring af en af de foregaaende Taler, at jeg tilføje mig at udtale mig Ordet. Han bemærkede nemlig, at Medlemmene, hvis det første Antal ikke vælges af dem, vilde tabe i Bestemmelser; men jeg tror, at Medlemmene faar netop deres fulde Bestemmelser og deres fulde Rette derved, at Sagerne blive saa at sige personlig diskuterede af ethvert Medlem. Det er i mine Tanker den første Rette af Medlemmene, at ethvert Medlem faar Rettighed til at diskutere Sagen, om man saa vil, i Fortrolighed og med den Frihed, som ethvert Medlem kan ønske. Men her er et andet Spørgsmaal, her er Spørgsmaalet, om Medlemmene, foruden den Rette, de skulle have ved den fortrolige Meddelelse, endvidere skulle tilføjes en saadan Bestemmelser, at man skulde vælge 2 af hver Afdeling til Komitteen, og det indfører jeg virkelig ikke nogen Grund til. - Naar

man tillægger dem, endogaa forandrer deres Bæst er prøvet, en saadan Bestemmelser i en Sag af den Bestemmelser som den foreliggende, maas jeg vedblive at mene, at man i det foreliggende Tilfælde foretager sig med Videt.

Madvig: Der jeg skulde mig varseligt til det Forslag, som først er blevet, saaledes som det yderligere er medrettet og udrettet af Rigsdagskomitteen for Fredericia (Bæst), vil jeg med Hensyn til den praktiske Bestemmelser af Sagen i det foreliggende Tilfælde gjøre den Bemærkning, at det er ganske rigtigt, som det er yttret af Rigsdagskomitteen for Fredericia (Bæst), at der ved denne Sag Bestemmelser ikke blot er Spørgsmaal om Rudsfaber, ja ikke engang forsamlet om Rudsfaber, hiint Rudsfaber og Indtægt dog skulde være tilføje, men her er Spørgsmaal ogsaa om Meninger og Landmaade. Bæst er ikke skulde det for os selv, at vi til Forretningen af en Grundlov gaar saaledes, at vi vistnok ved Valget af Medlemmene vilde vilde Dyring, men vi vilde dog ikke tillige lade os bestemme af Bestemmelserne hele politiske Bestemmelser. Forleden vi end ønske denne om den enkelte Medlems Dyring, vilde vi dog ved dette Spørgsmaal være tilbøjelige til at udtale Hensynet til den specielle Dyring og at troe, at den vil handle best, som følger den politiske Bestemmelser, som vi selv vedkjende os. Det kan sig ikke kjædet at frage det Princip, at vi dog vilde fremme for den Medlem, som vilde var politiske Bestemmelser, og som vi tillige anerkende for rigtig, og derimod ikke fremme paa et eminent Talent, som vi ender for at lade til en politisk Udskrivning, som vi ikke selv anerkende med. Naar nu dette Princip her gjøre sig gjældende og vil gjøre sig gjældende, saa er det meget vigtigt, at Valgene kunne foretages med Hensyn til de Meninger og den Dyringstilstand, og som Bestemmelserne tillige har lagt for Dagen, og at man ikke holder sig til den temmelig ubestemte Mening om de enkelte Medlemmers politiske Standpunkt, med hvilken vi ere indtraadte i denne Forretning. Vi ere komne ind i denne Forretning med Bestemmelser om hinanden som Rudsfaber, Demotrater, og jeg ved ikke hvad; men vi hende endnu meget lidt gjensidig forandret Meninger i bestemte Form og navnlig i deres Bæst paa det foreliggende Forslag. Vi kunne i Rikset temmelig almindelig have sagt om Løsningsfrøet og Løsningsfrøet a. f. v.; men vi vide endnu ikke meget om, hvorledes disse Meninger skulle sig med Hensyn til den i Grundlovsforlaget opstillede Form af trede Dag, et Forfatning og et Rudsfabing. Hvisaa — hvor skulde vi nu komme til denne Rudsfab om Meninger og Indskærper, ikke en umotiveret Formening, men en Rudsfab, der er forstet paa Grunde. Til denne Rudsfab maas vi varseligt komme ved den foreliggende Bestemmelser i Medlemmene; naar dette er best, saa kan det vel være, at ikke blot Hensynet til Bestemmelserne Dyring, men ogsaa Hensynet til deres politiske Mening kan have faaet saa megen Indflydelse paa i Medlemmene, at man den kunde ønske at lade Hensynet til den specielle Dyring og Danne sig faar nogen Bestemmelser, og det Bæst da ved de tilføje sig Valg i Forretningen. Det tror jeg, vi maas holde fast paa, at Forretningens Valg ikke bærer specielle Hensyn, men at Medlemmernes derimod tillægger foruden Hensyn til Dyring ogsaa Hensyn til Meninger og Indskærper om den foreliggende Sag. Naar jeg nu antager, at Forretningens Bestemmelser demindste vil være for, vil vedkjende sig, at den ved den enkelte Medlem af Sagen dog vil lade det sidste Moment faas en haart Indflydelse, at den vil ikke vil holde fast paa meddragne almindelige Bestemmelser, men dog vil lade sig bestemme i sit Valg ved den Maade, hvorpaa de bestemte Medlemmer i Medlemmene have udøret deres Hensyn med Hensyn til de vigtigste Punkter i Forretningens Bestemmelser; naar det er saa, da tror jeg, at det ikke er blot i Dyring Bestemmelser med Forretningsordenen, men at det er i Dyring Bestemmelser med Manden i hele Afdelings-Systemet, i Dyring Bestemmelser med Sagens Natur og Fortring, at vi lade de fleste Medlemmer vælges igjennem Medlemmene, og herpaa med fortrolig Hensyn til deres Dyring og Danne sig vælges de Børn af den hele Forretning.

Frøgger: Det kan neppe være underligt Tøst, at det vilde være i Dyring Bestemmelser med det betragte Afdelings-System, at Valgene af Medlemmene til Komitteen foretog for den første Del igjennem Medlemmene; men paa det anden Side tror jeg ikke, at man